

Godājamie kolēģi,

Ar patiesu prieku varu jūs informēt, ka līdz ar jaunā mācību gada sākšanos, Latvijas Flebologijas biedrība uzsāk informatīvā izdevuma "Flebologijas ziņas" izdošanu. Cerams, ka šis kļūs par veiksmīgu ikmēneša ziņnesi latviešu valodā, kas informēs ārstus par aktualitātēm vēnu un limfātiskās sistēmas patoloģijas diagnostikā, ārstēšanā un profilaksē. Veidot šādu biļetenu mūs pamudināja kolēģu daudzie jautājumi un neskaidrības par vēnu un limfātiskā patoloģijas ārstēšanas metodēm šajā mainīgā un komercializētā laikmetā. "Flebologijas ziņas" veidos pieredzējuši un entuziasma pilna komanda. Izdevums elektroniski tiks izplatīts visiem Flebologijas biedrības biedriem. Ar laipnu sponsoru atbalstu vismaz sākotnēji šo izdevumu saņems arī ķirurgi un ģimenes ārsti. Vēlamies būt interaktīvs izdevums, tāpēc jūsu domas mums ir svarīgas. Savu viedokli vai priekšlikumus gaidīsim uz flebologs@inbox.lv. Šeit arī variet sūtīt ziņu, ja vēlaties pierakstīties vai pārtraukt "Flebologijas ziņu" saņemšanu.

Ar cieņu,

Dainis Krieviņš
LU Asociētais profesors
Latvijas Flebologijas biedrības prezidents

Valkāt vai nevalkāt kompresijas zeķes pēc varikozu vēnu flebektomijas: nejausināts kontrolēts pētījums

J.P. Houtermans Auckela, E. van Rossumb, J.A.W. Teijin kc, A.A.H.R. Dahlmansa, E.F.B. Eussena, S.P.A. Nicolaia, R.J.Th.J. Welten.

Eur. J. Vasc. Endovasc Surg. (2009) 38, 387-391

Kopsavilkums

Mērķi

Novērtēt vajadzību valkāt kompresijas zeķes 4 nedēļas pēc *v.saphena magna* (VSM) inversijas flebektomijas no cirkšņa līdz ceļa līmenim.

Dizains

Randomizēts kontrolēts pētījums.

Pacienti

Kopā 104 secīgi pacienti ar primāru pilnīgu VSM mazspēju, ārstēti ar VSM inversijas flebektomiju.

Metodes

Eekstremitāšu elastīga pārsiešana 3 dienas pēc operācijas. Brīvpārtie tika nejausi atlasīti valkāt kompresijas zeķes papildus 4 nedēļas (intervences grupa) vai nevalkāt kompresijas zeķes (kontroles grupa). Primārais rezultāts bija ekstremitāšu tūska, vērtēta ar kājas apjoma fotoelektrisku mērīšanu. Sekundārā rezultāta vērtējums bija sāpju pakāpe, pēcoperācijas komplikācijas un pilnīga darbības atjaunošanās.

Rezultāti

Kontroles grupā kājas apjoms bija 3657 ml (standarta novirze, SN 687) pirms operācijas un 3640 ml (SN 540) 4 nedēļas pēc operācijas (nenožīmīgi, NN). Zeķes valkāšanas grupā kājas apjoms bija 3629 ml (SN 540) pirms operācijas, kas samazinājās līdz 3534 ml (SN 543) (AP<0.01) 4 nedēļas pēc operācijas. Kāju apjoma atšķirība starp abām grupām nebija statistiski nozīmīga. Pacienti kontroles grupā atsāka strādāt agrāk (kontrolē 11 dienas, zeķu valkāšana 15 dienas, P=0,02, *Mann-Whitney* tests). Netika novērota atšķirība attiecībā uz komplikāciju skaitu un veidu, kā arī attiecībā uz sāpju pakāpi papildus 4 nedēļu periodā.

Diskusija

Šis pētījums parāda, ka nav būtisku kājas tūskas, vērtētas ar kājas apjoma mērīšanu, novērtējuma atšķirību pēc operācijas (pēc varikozu vēnu operācijas) starp pacientiem, kurus ārstēja ar kompresijas zeķēm, un pacientiem, kurus neārstēja ar kompresijas zeķēm. Pacientiem, kurus ārstēja ar kompresijas zeķēm, kājas apjoms visās vizītēs bija mazāks nekā kājas apjoms pacientiem bez papildus kompresijas, taču šī atšķirība nebija statistiski nozīmīga.

Šis pētījums parāda, ka pacientiem, kuri nevalkāja zeķes, bija īsāks darbības atjaunošanās periods. Iespējams, kompresijas zeķu valkāšanai pēc operācijas ir netīša negatīva ietekme uz pacienta slimības uztvēri.

Lai gan dažos pētījumos ir salīdzināts elastīgo zeķu valkāšanas ilgums pēc VSM flebektomijas un zeķu veids, nav veikts pētījums, kurā kontroles grupā nevalkāja zeķes vispār. *Biswas et al.* pārbaudīja, vai kompresijas zeķu valkāšana 1 līdz 3 nedēļas pēc varikozu vēnu operācijas ietekmēja rezultātu. Viņi nekonstatēja nekādu ieguvumu no kompresijas zeķu valkāšanas ilgāk par 1 nedēļu pēc nekomplētas augstas *v.saphena* ligēšanas ar VSM flebektomiju attiecībā uz pēcoperācijas sāpēm, komplikāciju skaitu, darbības atjaunošanās laiku un pacienta apmierinātību līdz 12 nedēļām pēc operācijas. Netika saņemti ziņojumi par atšķirībām starp grupām attiecībā uz pilnīgu darbības atjaunošanos un aktivitātes atjaunošanos. Tika secināts, ka netika panākts ieguvums no kompresijas zeķu valkāšanas ilgāk par 1 nedēļu. *Shouler* un *Runchman* pētījumā zeķes ar 40 mmHg kompresijas pakāpi tika salīdzinātas ar 15 mmHg kompresijas pakāpi, nēsājot tās 6 nedēļas ilgi. Viņu secinājums bija, ka zemas pakāpes kompresija bija ērtāka un vienlīdz efektīva zilumu veidošanās un virspusēja tromboflebīta attīstības kontrolē. Pastāv vairākas priekšrocības elastīgo zeķu nevalkāšanai pēc varikozu vēnu operācijas. Sūdzības par vēnu varikozu pieaugu vasarā. Kompresijas zeķu nepatīkamais silums ir minēts kā iemesls, kādēļ šāda veida operācijas parasti tiek atliktas uz vēsākiem gadalaikiem. Kompresijas zeķu izmaksas ir apgrūtinātas, un mājas aprūpe palīdz gados vecākiem pacientiem ar pavadošām slimībām (piem., osteoartrītu vai reimatisku traucējumu), līdz ar to zeķes nav nepieciešamas.

Šī pētījuma ierobežojums, kas, iespējams, ietekmē rezultātus, ir tāds, ka praktisku apsvērumu dēļ pacienti nebija neziņā pēc nejausināšanas. Turklāt, elastīgo zeķu valkāšanas ieviešana kontroles grupā netika sistemātiski izvērtēta. Šis pētījums bija ierobežots relatīvi īsā laika periodā.

Secinājumi

Elastīgo kompresijas zeķu valkāšanai nav papildus ieguvuma pēc 3 dienu elastīgas pārsiešanas pēcoperācijas aprūpē pēc *v.saphena magna* flebektomijas, vērtējot ekstremitāšu tūskas kontroli, sāpes, komplikācijas un darbības atjaunošanos.

Flebologa komentārs. **Dr.med. Sergejs Kovalovs.** Pētījums viennozīmīgi ir diezgan interesants un viņa secinājumi ir iespaidīgi, bet diemžēl netika novērtētas pēcoperatīvā sāpju pakāpe un brūču dzīšana pēc starptautiskām skalām, kā arī citas iespējamās komplikācijas. Lai izteiktu pārliecinātākus secinājumus, vēlamas papildus novērtēšanas skalas, kas atbilst starptautiskam standartam, kā arī nepieciešams lielāks pacientu skaits.

Līdzjutība. Latvijas Flebologu Biedrība izsaka visdziļāko līdzjutību flebologa dr. Januša Želobovska piederīgajiem un kolēģiem sakarā ar viņa pāragro aiziešanu mūžībā.

LFB valde